

TEKST EN
FOTOGRAFIE
ton van den born

LIFE College in de lift

Nieuw leven

Leerlingen en team van LIFE College in Schiedam trekken zich op aan de nieuwbouw die in september klaar is. De bijzondere school geeft kansarme jongeren weer vooruitzichten.

Leerlingen van de food-klas

LIFE College combineert niet-groen vmbo, zoals verzorging, met groen mbo

Esra is trots. “Ik heb moeite met op tijd komen. Daar moet ik aan werken, maar vanmorgen is het gelukt.”

Ze zit nog ‘beneden’, in een groep van schooluitvallers die de weg terug proberen te vinden; terug naar school. Ze werkt aan opdrachten die gericht zijn op sociale competenties en participatie, bijvoorbeeld een wijkkrant maken, en ze maakt een ‘book of life’, met antwoorden op vragen zoals wie ben ik en wat wil ik met mijn leven.

Op de meterslange werktafel staan laptops, tassen en er ligt een uitdraai over Anne Frank. Als Esra na drie maanden van intensieve begeleiding ‘een gedragsverandering’ toont, kan ze naar ‘boven’, naar de promotieklas: werken aan een diploma. Ze neemt deel in New Life, een project om schooluitvallers perspectief te bieden. Verderop meer over New Life.

Eigen kroeg

Het lijkt zo vanzelfsprekend, leerlingen wijzen op wat ze goed doen en wat ze hebben gepresteerd in plaats van ze voortdurend terecht te wijzen. Dat voedt een negatief zelf-

beeld, breekt een kwetsbaar zelfvertrouwen en geeft het gevoel ‘ik kan niks en ik ben nergens goed voor’.

Wil je dat ombuigen, dan vraag je naar passies en dromen en let je op talenten. Aldus LIFE College. Bijvoorbeeld bij Rani, die verder wil in toerisme en Bob, die hoopt op een eigen kroeg. Zij zitten al boven, en als het lukt, hebben ze aan het eind van het jaar een mbo-diploma groene detailhandel op niveau 2. Dan kunnen ze verder met andere opleidingen.

Tienermoeders

LIFE College, in Schiedam, is een school met een anderhalf jaar geleden gerealiseerde combinatie van een niet-groen vmbo (voorheen Schieveste College) en groen mbo.

Er wordt aan nieuwbouw gewerkt. Directeur Paul Lakens wijst op de heldergroene kleuren van het gebouw dat achter het station oprijst. “Daar komen we in september.”

Zover is het nog niet. Het verhaal dat Lakens even later op zijn kantoor vertelt, heeft twee kanten. Eerst de sombere kant. Veel leerlingen komen uit achterstandswijken en uit gebroken gezinnen, er zijn tie-

nermoeders en jongeren die geen thuis hebben. Dan is er het huidige schoolgebouw, een fabrieksachtige voormalige lts, midden in de jarenvijftig-wijk. “Dit gebouw heeft de uitstraling van een oude krant, wie wil daar nu heen?” Met frisse kleuren is geprobeerd er iets van te maken, maar een paar jaar geleden waren de instroomcijfers dramatisch. “Een witte vlucht, oké, maar als je dan ook nog een zwarte vlucht krijgt...” Er is veel verkeerd gegaan, erkent Lakens. “We zaten in een vicieuze cirkel naar beneden.”

Junkentunneltje

De sociale omgeving hier is niet de meest ideale springplank. “Taal is bijvoorbeeld een probleem”, zegt Lakens, die leraar Engels is geweest. “Je merkt het misschien niet direct, maar veel leerlingen - tachtig procent is allochtoon - spreken thuis geen Nederlands. Bovendien komt zeventig procent uit een armoedegebied; er is veel sociale nood in de wijken waar onze leerlingen vandaan komen.”

“Nog niet een op de vijf van onze vmbo’ers doet aan sport en tachtig procent van de bovenbouw heeft geen baantje. Ze weten dan ook niet

Leerlingen van New Life lunchen met docent Marja van Gelderen

wat werken inhoudt. Wat moet je doen en hoe moet je je gedragen? Een stageplek regelen geeft heel veel stress; het is bijna een onneembare horde.” De school heeft daarom een tussenstap bedacht: klusjes binnenhalen voor het derde jaar zodat de vmbo’ers werkervaring opdoen.

Een ander project heeft te maken met de aanstaande verhuizing. Een spoortunneltje voor voetgangers en fietsers is voor veel leerlingen straks de kortste weg naar het nieuwe

LIFE College in Schiedam combineert een regulier vmbo met een groen mbo. De drie mbo-opleidingen proberen aan te sluiten bij de stadse belevingswereld van de jongeren: groene detailhandel ofwel Urban trade, Wellness & lifestyle (gericht op bewegen en gezondheid) en een Food-opleiding. In september volgt een vierde opleiding: Urban design.

schoolgebouw. Het wordt het junkentunneltje genoemd. “Dat zegt genoeg”, zegt Lakens. “Met de gemeente en een bewonersorganisatie kijken we hoe we dat tunneltje kunnen opknappen. Woensdag (19 januari, tvdb) wordt het beste ontwerp gekozen en dat wordt uitgevoerd.”

Structureel hangen

Zo komen we van het sombere verhaal in het zonnigere deel. Want leerlingen tonen zelfvertrouwen en voelen zich gewaardeerd. Teamleider Margriet Cornelisse wijst op een kinderwagen in de gang: de kinderopvang. Tienermoeders vallen normaal gesproken als eerste uit, maar hier kunnen ze toch naar school.

De opwaartse lijn is anderhalf jaar geleden ingezet. Een nieuwe naam voor de school was de eerste stap. De volgende stappen waren de start van de nieuwbouw, de combinatie van vmbo en mbo en straks in de nieuwe school het concept van 8 tot 8, waarbij sport, dansworkshops, een mediacentrum en andere activiteiten binnengehaald worden. “Ze kunnen er ook structureel hangen”, zegt Lakens. Passend bij het LIFE College, een school voor het

leven, niet alleen voor onderwijs. En mogelijk straks niet alleen voor de leerlingen, maar ook voor andere groepen jongeren uit de omgeving.

Integratie van niet-groen vmbo met groen mbo lijkt lastig, maar dit jaar zijn voor het eerst vmbo’ers doorgestroomd. Van de ongeveer 35 nieuwe mbo’ers kwam de helft uit ‘eigen kweek’. “Dat betekent ook dat er meer mbo’ers uit de stad komen.” En dat is de bedoeling van het LIFE College: een doorgaande lijn en mbo-opleidingen met een groen en urban karakter.

Plaatsvervangende trots

Een bijkomende reden voor de positie die Lentiz onderwijsgroep de school geeft, is dat er in Schiedam-Oost, waar veel leerlingen vandaan komen, ‘helemaal niks’ is, geen enkele voorziening. “Het kon zelfs geen Vogelaarwijk worden, want er waren geen aanknopingspunten voor verbeterbeleid. Maar mensen zeggen nu: dit wordt onze school. Plaatsvervangende trots. Bij de eerste paal was ook een bewonersdelegatie aanwezig.”

“Heb je de artikelen gelezen over het naar binnen gerichte karakter van de Nederlands-Turkse gemeenschap?” vraagt Lakens. “Hier is veertig procent Turks, met de Antillianen onze grootste doelgroep. Ze blijven vaak in hun eigen netwerk van families en bedrijfjes, lossen problemen daarbinnen op en zetten geen stappen naar integratie en participatie. Ze komen er zelfs steeds verder van af. Als samenleving heb je er relatief weinig last van, maar het is niet goed. Als school kun je dan niet zeggen: we zijn om vier uur dicht.”

Misschien wel het belangrijkste element in de nieuwe lijn van de school is de inzet om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de droom en de passie van leerlingen. Waar ben je goed in? Of dat nu uiteindelijk werk of hobby wordt, maakt niet uit. Maar leerlingen realiseren zich: ‘Ik ga naar school om met mijn droom aan de slag te gaan.’ “Het vmbo heeft voor de leerlingen twee doelen: je eigen mogelijkheden ontdekken en een positief zelfbeeld opbouwen.”

Weerbaar worden

Terug naar New Life, het project waar Esra, Bob en Rani aan deelnemen. Aanleiding is een rapport ‘Vertrouwen in de school’, dat de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid twee jaar geleden uitbracht. De auteurs wezen hierin op een opeenstapeling van stressfactoren die maakt dat veel jongeren in met name de grootstedelijke gebieden overbelast raken en uitvalen. Het LIFE College heeft subsidie gekregen om ze toch naar een mbo-opleiding te leiden. New Life loopt sinds mei 2010. “Heel spannend, want het idee was eerst: haal je geen problemen in huis?” zegt Lakens. “Het blijkt een hele leuke groep.”

Met aanstekelijk enthousiasme vertelt Marja van Gelderen hoe ze het onderwijs binnen New Life heeft opgezet en dat de leerlingen met een minionderneming zijn gestart. Ze heeft ze net getraakteerd op een lunch, brood met kaas, en de meesten zijn nu vertrokken om buiten te roken. “Het zijn allemaal leerlingen met een hoog IQ”, zegt ze. “Maar vanwege allerlei problemen - ze zijn mishandeld, ouders zijn overleden of ze lopen in de reclassering - lukt het niet. Het gaat hier vooral om weerbaar worden.”

Optimisme, dat hangt hier in de lucht. “Sinds anderhalf jaar werken we ergens naartoe”, zegt Lakens terug op zijn kantoor. “Het beloofde land komt er aan.” Dat gevoel heeft ook Esra. “Het gaat helemaal lukken”, lacht ze.

Op www.groenonderwijs.nl links en downloads, o.a. het rapport *Vertrouwen in de school* (2009).